

Upseeriliiton lausunto hallintovaliokunnalle
16.2.2017

Dnro 12/2017/Da

EDUSKUNTA

Hallintovaliokunta

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALAN KANSAINVÄLISEN AVUN ANTAMISTA JA VASTAANOTTAMISTA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN MUUTTAMISEKSI

Upseeriliitto pitää lainsäädännön muuttamista tarpeellisena, jotta Suomen velvoitteet EU:n yhteisvastuu- ja keskinäisen avunannon lausekkeeseen liittyen voidaan täyttää asianmukaisella tavalla. Lakiesityksessä on kuitenkin esitetty henkilöstön asemaan ja oikeuksiin liittyviä ratkaisuja, jotka tulisi poistaa tai muuttaa.

Lakiesityksessä lähdetään siitä, että avunanto olisi henkilökunnalle pakollista virkavelvollisuudella. Vapaaehtoisuudella saataisiin kuitenkin aikaan paras tulos joukkojen toiminnassa. Tällöin Suomi pystyy lähettämään oikein koulutetut ja motivoituneet osaajat oikeisiin tehtäviin. Pakko ei ole toimintakyvyn kannalta oikea lähestymistapa. Pakkoon sisältyy myös monia sosiaalisia ongelmakohtia. Avunantoon lähetettävien henkilöiden tulee olla suorituskyvyltään avunpyyntöä vastaavia. Tämä voidaan tehdä ensisijaisesti koulutetuilla ja tehtäviin valmistautuneella henkilöstöllä.

Palveluksessa tällä hetkellä oleva henkilöstö on hakeutunut kotimaan virkaan. Heillä ei ole ollut tiedossa, että tehtävään tulee sisältymään pakkoperusteinen ulkomaanpalvelus. Ainakin heidän osaltaan lakiin tulee säätää vapaaehtoisuus avunannon tehtäviin.

Esityksen mukaan avunannon tehtävissä toimittaisiin kotimaan palvelussuhteen ehdoilla. Tämä ei ole aina mahdollista. Nämä ehdot on suunniteltu ja laadittu kotimaan normaaliin tehtäviin.

Upseeriliiton näkemyksen mukaan EU:n rajaturvallisuusviraston koordinoimiin yhteisoperaatioihin, joihin on käytetty erikseen vapaaehtoiseen pooliin hakeutuneita (EUBG) virkamiehiä, voitaisiin jatkossakin noudattaa virastokohtaista virkaehtosopimusta. Sama menettely toimisi myös alusten ja ilma-alusten osalta. Kuitenkin tilanteissa, joissa tehtävään lähdettäisiin yhteisvastuulausekkeen mukaiseen mukaisesti, tulee lakiin säätää vapaaehtoisuus (ei suositus vapaaehtoisuudesta). Lisäksi Rajavartiolaitos tulee velvoittaa laatimaan erillinen tarkentava virkaehtosopimus, jossa kyseiset palvelussuhteen ehdot määritellään tehtävien erityispiirteet huomioiden.

Muuttunut turvallisuustilanne luo myös muulle kuin sotilaalliselle kansainväliselle toiminnalle aivan uudet haasteet; kansainvälisen avun antamista koskevat olosuhteet poikkeavat suuresti kotimaan ns. rauhanajan olosuhteista. Asianmukaisen tuen ja turvan tulisi koskea kaikkia virkamiehiä riippumatta heidän työnantajavirastostaan sekä riippumatta kansainvälisen tehtävän luonteesta.

Toiminta voidaan aloittaa vasta kun palvelussuhteen ehdot ja virkamiesten asema on määritelty sekä toimintaan liittyvän oikeusturvan ja työturvallisuuden asianmukainen taso varmistettu.

Puheenjohtaja

Jari Rantala

Pääsihteeri

Hannu Sipilä